Mariestads kommun

Samrådsredogörelse

Vattentjänstplan, Mariestads kommun

Februari 2026

Mariestads kommun

Kontaktuppgifter

Mariestads kommun
Besöksadress: Stadshuset, Kyrkogatan 2
Telefon: 0501-75 50 00
E-post: info@mariestad.se

Mariestads kommun

Inledning

Denna redogörelse innehåller en redovisning av de synpunkter som har kommit in under samrådet av vattentjänstplanen samt planerade av planförslaget med anledning av synpunkterna.

Samrådsredogörelsen är en bilaga till Vattentjänstplan, Mariestads kommun.

Enligt Lagen om allmänna vattentjänster § 6c-d ska kommunen på ett lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda de fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av planen samt ta hänsyn till de synpunkter som kommit.

Hur samrådet har bedrivits

Tekniska omställningsnämnden har vid sammanträde 2025-03-18, TN § 31 beslutat att genomföra samråd av Vattentjänstplan, Mariestads kommun.

Planförslag har varit ute för samråd under tiden 2025-04-08 till 2025-05-13

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Mariestads kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen.

Handlingarna har under samrådstiden visats i kommunhuset samt på kommunens digitala anslagstavla.

Totalt har åtta (8) remissinstanser skickat in yttranden under samrådstiden.

Remissinstans	Ingen erinran	Synpunkter
Länsstyrelsen		x
Lantmäteriet	x	
Ellevio	x	
Räddningstjänsten	x	
Kommunstyrelsen Mariestad	x	
Miljö- och byggnadsnämnden Mariestads kommun	x	
Skövde kommun	x	

Naturskyddsföreningen	x	

Ändringar som gjorts efter samrådet

Yttrandena har lett till att vattentjänstplanen har reviderats på några övergripande punkter.

Inkomna yttranden med kommentarer

Yttrandena har kommit in enligt nedanstående förteckning. Yttrandena återges i sin helhet och kommenteras därefter av kommunen.

1. Länsstyrelsen i Västra Götaland

Beskrivning av ärendet

Förslag till vattentjänstplan inkom för granskning till Länsstyrelsen den 9 april 2025 med möjlighet för Länsstyrelsen att lämna synpunkter.

Samrådsgenomförande och granskningsförfarande

Samrådshandlingen för vattentjänstplanen finns på Mariestad kommuns anslagstavla samt digitalt på kommunens hemsida under samrådstiden mellan den 9 april 2025 och den 13 maj 2025, med möjlighet för alla att ge synpunkter på förslaget. Planen har också skickats på remiss till flera aktörer. Planen saknar utpekade utbyggnadsområden men om så vore fallet är det bra om även berörda fastighetsägare ingår i samrådet.

Länsstyrelsens synpunkter på vattentjänstplanen

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning med avseende på betydande miljöpåverkan. Kommunen visar noggrant hur de har gått tillväga i bedömningen.

Synpunkter på planerade åtgärder för att säkra kommunens avloppsvattenrening

Kommunen har beskrivit de mindre och större reningsverk som finns i kommunen. Länsstyrelsen vill påpeka att det nya tillståndet för Mariestads avloppsreningsverk har tagits i anspråk i januari 2025.

I planen beskrivs att många delar av ledningsnätet är ålderstiget och är i behov av förnyelse. Det är positivt att det finns ett målvärde för förnyelsetakten.

Synpunkter på bedömning av olika områdens behov av allmänna vattentjänster

I vattentjänstplanen finns inga områden som betraktas som utbyggnadsområden för allmänt VA. Däremot identifieras ett flertal utredningsområden. Som underlag finns Länsstyrelsens analys av potentiella områden.

I beskrivningen framgår inte vilka kriterier som vägt tyngst i vid bedömningen men det framgår vilka prioriteringsgrunder kommunen valt och vilka behov som bedömts. Det framgår att kommunen tagit hänsyn till hälsoskyddsrekvisitet och miljöskyddsrekvisitet enligt §6 LAV men inte i vilken utsträckning.

Det hade varit en fördel om recipienternas känslighet framgår i beskrivningen av olika områden.

Länsstyrelsen vill framhålla att det även kan finnas andra områden/fastigheter som ligger nära verksamhetsområden eller som kommer att ligga nära i takt med att bostadsområden byggs ut. Även dessa fastigheter kan bedömas ha ett planmässigt sammanhang och därför eventuellt komma i fråga för utökning av verksamhetsområden.

I planen framgår inte om det finns områden som har VA-försörjning genom gemensamhetsanläggningar (ledningsnät) som är ansluta till det allmänna VA-nätet. Länsstyrelsen vill upplysa om att sådana områden finns kan även de i en framtid komma att bedömas som §6-områden. Det är i de fall då samfällighetsföreningen inte längre vill eller kan ta ansvar för va-tjänsterna. Kommunen får då ansvaret att tillhandahålla va-tjänster.

Kommunen har inte gjort en bedömning av områden enligt tillägget i 6§ där kommunen har att bedöma om behov föreligger men kan lösas genom att fastighetsägarna vill ha enskilda gemensamhetsanläggningar.

Synpunkter på planerade åtgärder för att förhindra och motverka skador på kommunala vatten- och avloppsanläggningar på grund av skyfall och översvämning

Säkrad dricksvattenförsörjning

Enligt kommunens vision om 40 000 invånare år 2040 planeras för ytterligare 15 000 invånare i Mariestads tätort. Etableringen av en batterifabrik i Mariestad kommer

troligen innebära ett ökat tryck på bostäder och företagsetableringar i området. Ett arbete pågår för att se till att VA-verksamhetens anläggningar och ledningsnät räcker till för att klara den ökade belastningen. Kommunen står inför stora investeringsbehov framåt för att klara av kommande tillväxt.

Vattentjänstplanen redogör för kommunens vattenverk, dess renoverings och investeringsbehov samt övergripande behov av ökad kapacitet. Länsstyrelsen saknar dock ett resonemang i vattentjänstplanen om dricksvattenresursernas status, uttagskapacitet och kommunens övergripande dricksvattentillgång i relation till förväntad befolkningsökning, vilket är väsentlig för den långsiktiga planeringen för hur kommunen ska kunna tillhandahålla dricksvatten av tillräcklig kvalitet och mängd i ett långsiktigt perspektiv. Samtidigt anges att vattentjänstplanen behöver kompletteras med en vattenförsörjningsplan för att reda ut de strategier som kommunen ska ha för redundans, nödvatten och reservvatten vilket länsstyrelsen tillstyrker.

Vattentjänstplanen belyser behovet av att skydda vattentäkten i Mariestadssjön, då ingen lämplig reservvattentäkt kunnat identifieras, genom att tillexempel införa ett vattenskyddsområde. Länsstyrelsen tillstyrker vikten av att skydda samtliga råvattentäkter i kommunen genom exempelvis vattenskyddsområden eller andra regleringar.

I vattentjänstplanen görs bedömningen att skyfall inte kommer att påverka dricksvattenproduktionen negativt, var sig vattnet kommer från Vänern eller grundvattenförekomster. Det anges att skyfall kan öka grundvattenmängden vilket är positivt för vattenproduktionen. Länsstyrelsen vill lyfta att skyfall kan påverka vattenkvaliteten i både yt- och grundvatten negativt. I ytvatten kan skyfall exempelvis leda till höga halter av föroreningar från urban mark och förorenade områden samt höga halter av organiskt material vilket kan bli utmanande för vattenreningsverken. I det fall skyfallet leder till höga grundvattennivåer kan exempelvis föroreningar i marken bli mer rörliga och markkemiska processer påverkas.

I vattentjänstplanen saknas en beskrivning av hur kommunen säkerställer en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning i framtida händelse av en storskalig kris i vattenförsörjningen. Det anges dock att VA-avdelningen har en ambition av att upprätta en beredskapsplan för vattentäkten som förser Mariestad och kransorter med vatten, samt att målet även är att Torsö vattentäkt ska ha vattenskyddsområde, tillstånd för vattenuttag samt beredskapsplan, samt att vattentjänstplanen bör kompletteras med en plan för nöd- och reservvatten. Denna kan lämpligen innehålla en prioriteringsordning av samhällsviktiga verksamheter, hur stor andel av kommunens invånare som kan förses med nödvatten och under hur lång tid, samt beslutsgångar och rutiner för detta. Dessa uppgifter behöver inte beskrivas i vattenförsörjningsplanen, utan kan hanteras internt för att planera vattenförsörjning under kris.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster. Vattenförekomster påverkas bland annat av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

I beskrivningen av de planområden som ingått i bedömningen av behov av allmänna vattentjänster saknas en beskrivning av recipienternas status. Ett samlat, övergripande resonemang om bebyggelsens påverkan på olika recipienter och dess status, samt påverkan av möjliga åtgärder saknas.

I övrigt görs bedömningen i planen att det inte finns förslag eller förutsättningar som påverkar miljökvalitetsnormer (MKN) negativt. De åtgärder för VA-försörjningen som planeras bedöms ha en positiv inverkan på MKN.

Skyfall

Länsstyrelsen noterar att en skyfallskartering har gjorts som i stort följer de rekommendationer som Länsstyrelsen har gett ut: Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering. Det redovisade underlaget saknar dock konsekvenserna av skyfall med längre återkomsttid än 100 år.

Genom den analys över VA-anläggningarnas funktion vid skyfall som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd.

De förslag på åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall.

Koppling till översiktsplanen

Vattentjänstplanen bör utgå från gällande översiktsplan. Av samrådshandling framgår följande angående Lindholmens vattenverk:

Verket har idag tillräcklig kapacitet men i samband med nyexploatering måste kapaciteten i verket diskuteras tidigt i planeringsprocessen i dialog med berörda parter.

Översiktsplanen utgör det huvudsakliga redskapet för att bidra till en trygg vattenförsörjning genom fysisk planering. En tydligare koppling till kommuns övergripande planer på nya utbyggnadsområden bör därför göras.

I redovisningen av utredningsområdena saknas information om hur dessa hanteras i kommunens översiktsplan.

Vattentjänstplanens aktualitet ska prövas varje mandatperiod och den ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden.

Vattentjänstplanen ska samtidigt kunna utgöra ett planeringsunderlag i den rullande översiktsplaneprocessen och vid kommande uppdateringar av översiktsplanen. Planeringsstrategin är ett lämpligt verktyg för att långsiktigt koppla vattentjänstplanen till översiktsplanen.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Kommentar från Mariestads kommun

Text kring eventuell påverkan på grundvattnet vid skyfall har lagts till i avsnitt 3.3.1 i vattentjänstplanen där påverkan på dricksvattenförsörjningen vid skyfall beskrivs.

Bedömningen av områdenas behov av förändrad VA-försörjning har kompletterats med information om hur dessa hanteras i kommunens översiktsplan.
Kompletteringen framgår av avsnitt 2.5

Vattentjänstplanens 2 kap har kompletterats med information rörande förtätning i anslutning till befintligt verksamhetsområde.

Avsnitt 2.4 har kompletterats med beskrivning av kriterierna dricksvattens kvalitet och kvantitet, avloppens status samt badvattenkvalitet. Hur detta påverkar varje område har förtydligats i avsnitt 2.6. Detta avsnitt har även kompletterats med information om MKN i sjöar och vattendrag där enskilda VA-områden finns samt eventuell gemensamhetsanläggning med anslutning till den allmänna VA-anläggningen.
Texten i avsnitt 2.3 förtydligas med att det inte skett någon viktning mellan hälso- och miljöaspekten. Båda rekvisiten har bedömts ha samma tyngd i bedömningen.

Vattentjänstplanen (avsnitt 4.2 och 5.3) har kompletterats med ytterliga fördjupning gällande vad kommande vattenförsörjnings- respektive nödvattenplan bör innehåller, bl.a. information och analys kring dricksvattenresursernas status, uttagskapacitet, jämförelse med framtida behov samt prioritering av betydelsefulla förekomster för den allmänna dricksvattenförsörjningen i enlighet med inkomna synpunkter.

Utgångspunkten i bedömningen av påverkan på VA-försörjningen till följd av skyfall har Länsstyrelsens rekommendationer som omfattar att ett regn med 100-års återkomsttid ska kunna hanteras. Därtill har SMHI:s definition av skyfall använts. Bedömningen är att de lagkrav som finns gällande vattentjänstplanens innehåll uppnås. I det vidare arbetet kan det komma att övervägas att studera ytterligare regnhändelser med längre återkomsttid.

Övriga synpunkter noteras.

2. Lantmäteriet

Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska den aktuella typen av remiss. Lantmäteriet avstår därför från att granska handlingarna och lämna synpunkter i denna typ av ärenden.

3. Ellevio

Samrådsyttrande – Vattentjänstplan Mariestads kommun

Ellevio ser positivt på en tydlig framförhållning hos andra aktörer inom samhällsviktig infrastruktur och välkomnar en fortsatt dialog för att främja ett gott och effektivt samarbete.

Inom Mariestads kommun ansvarar Ellevio för elförsörjningen genom områdeskoncession. Det befintliga elnätet utgörs av både luftledningar och markförlagda kablar samt stationer såsom nätstationer och fördelningsstationer. Vid planering och genomförande av annan infrastruktur i närområdet är det av stor vikt att hänsyn tas till dessa anläggningar. Samtliga utredningsområden i den aktuella vattentjänstplanen omfattar befintliga elnätsanläggningar som måste beaktas i den fortsatta planeringen.

För att säkerställa både personsäkerhet och driftsäkerhet är det avgörande att Ellevios ledningar har god åtkomst för underhåll, felavhjälpning och andra åtgärder. Vidare måste ledningarna ges förutsättningar att behålla sin överföringskapacitet under hela sin tekniska livslängd, vilken normalt uppgår till cirka 50 år.

Vid alla typer av markarbeten, installationer eller andra åtgärder i närheten av Ellevios ledningar eller anläggningar ska samråd ske med Ellevio i ett tidigt skede. Det är också viktigt att kontrollera förekomsten av befintliga ledningar via Ledningskollen.

Ellevio noterar även de ökade riskerna för översvämning till följd av klimatförändringar, såsom skyfall och stigande vattennivåer. Våra tekniska

anläggningar utgör en samhällsviktig funktion och det är därför av stor betydelse att skyfallskarteringar genomförs och att relevanta åtgärder vidtas för att hantera översvämningsproblematik.

Kommentar

Vattentjänstplanen (avsnitt 3.3.2 och 5.4) har utifrån inkommen synpunkt kompletterats med ett stycke kring risk för påverkan på spillvattenpumpstationer vid ett eventuellt elavbrott till följd av ett skyfall. Detta avses inkluderas i det vidare risk- och åtgärdsarbetet.

Vattentjänstplanen omfattar endast påverkan på allmänna VA-anläggningar vid ett skyfall och inkluderar därmed inte påverkan på elanläggningar. Övriga synpunkter noteras och eventuella åtgärder i anslutning till Ellevios anläggningar hanteras i enlighet med inkomna synpunkter i separata processer.

4. Räddningstjänsten

Samråd av vattentjänstplan med bedömning av betydande miljöpåverkan för Mariestads kommun

Räddningstjänsten avger följande yttrande i aktuellt ärende:

− Brandvattensystemet (brandpostuttag, ledningsnät m.m.) är ett kommunalt ansvar där brandpostsystemet generellt hanteras genom den allmänna vattenanläggningen. Kommunen ansvarar för såväl upprättande av nya som underhåll av befintliga brandposter.

Vid arbete med VA-planer och s.k. VA-planområden behöver räddningstjänstens tillgång till brandvatten vara del av den planeringen. Räddningstjänstens behov av vatten för brandsläckning finns i räddningstjänstens brandvattenplan.

− Då skyfall ofta hanteras av räddningstjänsten i det omedelbara skedet kan räddningstjänsten vara del i den skyfalls- och beredskapsplanering som kommunen avser genomföra enligt avsnitt 5.4.

Kommentar

Kommunen ser en fortsatt dialog med Räddningstjänsten som en framgångsfaktor för att uppnå ett gott skyfallsarbete. Planen har kompletterats med ett förtydligande att dialog med relevanta aktörer avses inkluderas i det fortsatta arbetet (avsnitt 5.4).

5. Kommunstyrelsen Mariestad

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen har inget att erinra om förslaget i samrådsremissen till vattentjänstplan för Mariestads kommun.

2. Kommunstyrelsen noterar att det är positivt att frågor kring beredskap samt risk- och sårbarhet lyfts i vattentjänstplanen.

3. Kommunstyrelsen noterar att det är viktigt att VA-kompetens medverkar i kommande samhällsutvecklingsprojekt under arbetets alla skeden.

Synpunkter från planenheten:

Inga särskilda synpunkter.

Synpunkter från mark- och exploateringsenheten:

”Mariestad kommun står inför en omfattande tillväxt. Detta kommer innebära omfattande ombyggnationer av dagens VA-försörjning, det är naturligt. De texter som står under 1.2.2. Avvägningar vid nyexploatering är i huvudsak bra.

De delar som lyfts under ovan nämnda avsnitt ställer krav på att kommunen ska ha koll på VA-nätet vid starten av respektive projekt. Denna koll kan endast den del av kommunen som ansvarar för VA-försörjning ha och därför är det viktigt att de verktyg och den kompetens som krävs finns tillgänglig. Sakkunniga inom VA-planering behöver vara en del av projektgruppen och kontinuerligt aktiv under projektens gång och göra avvägningar tillsammans med övriga kompetenser för att kunna åstadkomma en samhällsekonomiskt effektiv planeringsprocess med samordnad bebyggelse- och infrastrukturutbyggnad.”

Synpunkter från säkerhetsenheten:

”Säkerhetsenheten har inga synpunkter på planen men vill lyfta fram positiva delar i planen samt delar där säkerhetsenheten ser samverkansvinster.

I resonemang kring skyfallshantering upplevs det positivt att det görs bedömningar utifrån samhällsnyttan och ekonomiska förutsättningar för riskhantering. Det visar på att risken har bedömts och att det tydligt finns ett ställningstagande i hur risken hanteras.

Det är positivt att det finns eller finns planer på att ta fram/utveckla beredskapsplaner för olika delar av VA-verksamheten. Säkerhetsenheten finns till hand för stöd eller diskussion vid behov.

Det är positivt att risk- och sårbarhetsanalys lyfts i planen. RSA är en viktigt grundläggande faktor för krishantering och på sikt för det civila försvaret. Säkerhetsenheten finns till hand för stöd eller diskussion vid behov.”

Bedömning ur miljömässig dimension

En god hantering av spill- och dagvatten bidrar till en förbättrad vattenkvalitet och är central för möjligheterna att klara gällande miljökvalitetsnormer för vatten. Planförslaget har bäring på Agenda 2030-mål 6 ”Rent vatten och sanitet för alla” liksom ställningstaganden kring vattenkvalitet i kommunens översiktsplan 2030.

Bedömning ur social dimension

Tillgång till rent dricksvatten är mycket viktigt för ett fungerande samhälle. Planförslaget beskriver hur detta ska tryggas långsiktigt. Dricksvattenförsörjning har bäring på Agenda 2030-mål 6 ”Rent vatten och sanitet för alla”.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Inledningsvis kommer arbetet med utbredningsområden kommer att kräva resurser från VA-avdelningen och miljöenheten. I ett längre perspektiv kan utbyggnad av såväl kommunala som enskilda avloppslösningar innebära kostnader för kommunen och enskilda. Möjligheter till ökad sysselsättning följer av en utbyggnad.

Kommentar

Idag finns ett etablerat förvaltningsövergripande samarbete där VA-kompetens medverkar i planprocessen. Detta bedöms vara viktigt och avses fortgå framöver.

Övriga synpunkter noteras.

6. Miljö- och byggnadsnämnden Mariestads kommun

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har inget att erinra mot remitterat förslag till vattentjänstplan för Mariestads kommun.

Nämnden bedömer vidare att planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan.

Bedömning ur miljömässig dimension

En god hantering av spill- och dagvatten bidrar till en förbättrad vattenkvalitet och är central för möjligheterna att klara gällande miljökvalitetsnormer för vatten. Planförslaget har bäring på Agenda 2030-mål 6 ”Rent vatten och sanitet för alla” liksom ställningstagande kring vattenkvalitet i kommunens översiktsplan 2030.

Bedömning ur social dimension

Tillgång till rent dricksvatten är viktigt för att fungerande samhälle. Dricksvattenförsörjningen har bäring på Agenda 2030-mål 6 ”Rent vatten och sanitet för alla”.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Planförslaget påverkar kommunens ekonomi genom samhällsutveckling samt genom till exempel driftskostnader och ökat behov av servicefunktioner.

Miljö-och byggnadsnämnden påverkas av att VA-utredningsområden klassificerats i planen. Nämnden ansvarar för att kontrollera enskilda avlopp enligt miljöbalken. Planen bör användas som grund för framtida tillsynsplanering och VA-utredningsområdena bör prioriteras för att genomföra planen.

Miljö- och byggnadsnämnden måste se till att det finns tillräckligt med resurser för tillsyn. Enligt gällande behovsutredning saknas resurser för den nödvändiga tillsynen. Mariestad behöver 1,9 årsarbetskraft för att övervaka små avlopp, men budgeten för 2025 täcker bara drygt 1,0 årsarbetskraft. Detta räcker för att genomföra planen under planperioden tillsammans med en del övrig tillsyn av små avlopp. Men all nödvändig tillsyn kan inte utföras utan mer resurser.

7. Skövde kommun

Skövde kommun ställer sig bakom förslaget till Vattentjänstplan (VTP), men vill uppmärksamma möjligheten att genom VTP peka ut områden där lösningar i ett större sammanhang kan göras utan att dra ut kommunalt VA. Det står i den nya lydelsen av §6 att lösning kan krävas "i ett större sammanhang". VTP blir ett verktyg för att peka ut vilka områden som ska lösas på detta sätt, så kommunen inte tvingas bygga ut ledningar där det är tekniskt svårt och ekonomiskt oförsvarbart. Skövde kommun rekommenderar att denna möjlighet utnyttjas.

Kommentar

Synpunkterna noteras.

8. Naturskyddsföreningen

Samrådsyttrande Vattentjänstplan

Som en del i arbetet med att skydda det som inte får försvinna vill Mariestads Naturskyddsförening här lämna sina synpunkter på Vattentjänstplan med bedömning av betydande miljöpåverkan för Mariestads kommun. Föreningen ställer sig positiv till kommunens ambition att ta ett helhetsgrepp om hur vattentjänsterna ska fungera nu och i framtiden. Särskilt positivt är det att vattentjänstplanen ska identifiera och föreslå åtgärder för risker kopplade till skyfall, som antas bli allt vanligare i ett förändrat klimat. Därför är det mycket viktigt att kartlägga och planera in områden för skyfallshantering. Det är ett arbete som måste ske innan all mark är fördelad till olika byggnadsprojekt.

Värdet av trädbevuxna grönområden måste särskilt framhållas, då de återför vatten till atmosfären genom avdunstning och transpiration från löven och gör det möjligt för vattnet att tas upp av marken. Sammantaget har trädbevuxna områden alltså förmågan att fördröja vatten och lindra effekterna av skyfall och översvämningar. Att bevara befintliga grönområden är därför mycket viktigt för vattentjänsternas funktion.

Med tanke på att Mariestad planeras växa är det extra viktigt att redan nu peka ut områden där dagvattenhantering kan kombineras med områden för rekreation och plats för andra djur och växter, exempelvis i form av områden med mycket träd, våtmarker eller väl utformade dagvattendammar, liknande de som finns i Västerås, Götene och Enköping. På så sätt kan flera ekosystemtjänster främjas. I planeringen bör bevarande av befintliga områden prioriteras, även om det också kan finnas behov av att skapa nya områden för dagvattenhantering.

För att få en långsiktigt hållbar hantering av kommunens vattentjänster bör vattentjänstplanen också innefatta exploateringar som pekas ut i Fördjupad översiktsplan Mariestad 2040 men som ännu är i planeringsfasen. Det handlar om områden som kommer behöva lösningar för dagvattenhantering och kan komma att behöva kommunalt VA och därmed bör finnas med som VA-planområden. Mariestads Naturskyddsförening anser också att vattentjänstplanen, för att vara långsiktigt hållbar, bör räkna med 200-års regn, detta med tanke på tidigare översvämningar.

Mariestads Naturskyddsförening anser också att gällande miljökvalitetsnormer ska försöka uppnås överallt och önskar därför ett förtydligande kring varför överskridna miljökvalitetsnormer endast är prioriteringsgrund för kommunala VA-åtgärder i områden med höga naturvärden eller där det finns risk för spridning.

För att skydda Tidans vatten, som delvis på grund av höga halter av näringsämnen inte uppnår god ekologisk status, krävs åtgärder vid Tidavads avloppsreningsverk.

Mariestads kommun

Kommentar

Vattentjänstplanen (kapitel 5) omfattas av åtgärder både gällande behov av att ta fram en dagvattenpolicy samt en kartläggning av lämpliga områden för dagvatten- och skyfallshantering. I detta arbete är det också lämpligt att utreda områden där det finns möjligheter att skapa andra mervärden, t. ex för rekreation, biologisk mångfald, klimatreglering mm. i enlighet med inkommen synpunkt.

De VA-planområden som är inkluderade i vattentjänstplanen är kartlagda genom en GIS-analys (utförd av Länsstyrelsen) av befintlig bebyggelse. Kriterierna för analysen var att områdena skulle vara lokaliserade utanför kommunalt verksamhetsområde, vara minst 20 hus samt med ett maximalt avstånd 150 m mellan husen. Den fördjupade översiktsplanen inkluderar bebyggelse som inte finns ännu. Dagvattenhanteringen för dessa områden behöver hanteras inom de separata planprocesserna som föregår utbyggnaden av dessa.

Utgångspunkten i bedömningen av påverkan på VA-försörjningen till följd av skyfall har Länsstyrelsens rekommendationer som omfattar att ett regn med 100-års återkomsttid ska kunna hanteras. Därtill har SMHI:s definition av skyfall använts. Bedömningen är att de lagkrav som finns gällande vattentjänstplanens innehåll uppnås. I det vidare arbetet kan det komma att övervägas att studera ytterligare regnhändelser med längre återkomsttid.

Med avseende på status för Tidan som recipient omfattas vattentjänstplanen av utredningsåtgärd gällande det biologiska reningssteget i Tidavads avloppsreningsverk.

Övriga synpunkter noteras.